

**KOZÁRMISLENYI KÖNYVTÁR ÉS KÖZMŰVELŐDÉSI
SZOLGÁLTATÓ NONPROFIT KORLÁTOLT FELELŐSSÉGŰ
TÁRSASÁG**

SZERVEZETFEJLESZTÉSI TERVE

Projekt azonosítószáma: EFOP-1.5.2-16-2017-00037

Projekt címe: Humán szolgáltatások fejlesztése térségi szemléletben a
Pécsi Kistérségben

Készítette: Nagy Andrea Rita közművelődési szakértő

Szakértői engedélyszáma: 13652-2/2008.

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS.....	3
1. ÖSSZEGZŐ MEGÁLLAPÍTÁSOK, KÖVETKEZTETÉSEK, JAVASLATOK.....	5
1.1. Vizsgálati tapasztalatok, megállapítások, következtetések	5
1.2. Jogszabályi kötelezések és javaslatok az önkormányzat közművelődési feladatellátásához.....	6
2. RÉSZLETES MEGÁLLAPÍTÁSOK	9
2.1. A helyi társadalom közművelődési vonatkozásai	9
2.2. Az önkormányzat közművelődési feladatellátása	12
2.2.1. A feladatellátás jogi szabályozása, kötelező dokumentumai	12
2.2.2. A feladatellátás finanszírozási helyzete	19
2.3. Az alapellátást végző szervezet bemutatása.....	20
2.3.1. Emberi erőforrások elemzése	22
2.3.2. Stratégiai fejlesztési irányok.....	23
Forrásjegyzék.....	31

BEVEZETÉS

Kozármisleny Város Önkormányzata az EFOP-1.5.2-16-2017-00037 Humán szolgáltatások fejlesztése térségi szemléletben a Pécsi Kistérségben elnevezésű projekten belül támogatásban részesült.

A projekt alapvető célja a helyi együttműködésekben, közösségekben rejlő lehetőségek lehető legszélesebb kiaknázása a Pécsi járás humán szolgáltatásainak fejlesztése által térségi szemléletben. A járásban minden jogosult település megkapta a lehetőséget az együttműködésre, a végleges konzorciumi tagság az egyeztetések során teljes egyetértésben alakult ki. Ennek megfelelően a projekt 6 települési önkormányzat és a Mecsekvidék Helyi Közösség Egyesület, továbbá Pécs és környéke szociális alapszolgáltatási és gyermekjóléti alapellátási központ és családi bölcsőde hálózat (PKSZAK) konzorciumában valósul meg.

A szervezetfejlesztés további célja a városi tulajdonban lévő Kozármislenyi Könyvtár és Közművelődési Nonprofit Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság kulturális feladatellátásának vizsgálata, valamint javaslatok megfogalmazása a hatékonyabb működés eléréséhez.

A vizsgálat jogszabályi alapjai:

- a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény (továbbiakban: Kultv.);
- Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény
- az 20/2018. (VII. 9.) EMMI rendelet a közművelődési alapszolgáltatások, valamint a közművelődési intézmények és a közösségi szintek követelményeiről

A vizsgálat a következőkre terjed ki:

- elemzi a közművelődési feladatellátásra, közművelődési intézmény, működésére, tevékenységére vonatkozó jogszabályi rendelkezések végrehajtását, érvényesülésük módját, a szakmai követelmények betartását és a központi költségvetési támogatások rendeltetésszerű felhasználását;
- elemzi a Kultv. alapján helyi önkormányzati rendeletben rögzített közművelődési feladatok megvalósulását;
- vizsgálja a feladatellátás, az intézményi, szervezeti működés hatékonyságát;
- értékeli a feladatellátók és az intézmények, szervezetek közötti együttműködést és javaslatot tesz az együttműködés fejlesztésére;

- vizsgálja a feladatellátáshoz, a közművelődési intézmények működéséhez szükséges személyi, létesítményi, tárgyi, pénzügyi feltételeket;
- vizsgálja a közművelődési feladatellátók és az intézmények, szervezetek közötti együttműködést,
- elemzi az egyes közművelődési munkakörök betöltéséhez szükséges képesítési feltételek, foglalkoztatási előírások, valamint a közművelődési továbbképzés és minősített szakmai továbbképzés követelményeinek teljesítését;
- feltárja a végzett munkában tapasztalt eredményeket és hiányosságokat;
- javaslatot tesz a szervezetfejlesztésre, a hatékony feladatellátásra.

A szakértő a szervezetfejlesztési terv elkészítését Kozármisleny Város Önkormányzata 2495/2019. ügyszámú megbízása alapján végezte el.

Pécs, 2019. április 30.

Nagy Andrea Rita
közművelődési szakértő

1. ÖSSZEGZŐ MEGÁLLAPÍTÁSOK, KÖVETKEZTETÉSEK, JAVASLATOK

1.1. Vizsgálati tapasztalatok, megállapítások, következtetések

Kozármisleny közművelődési feladatellátásának vizsgálata a meglévő önkormányzati és intézményi dokumentumok elemzésével történt, valamint a Kozármislenyi Könyvtár és Közművelődési Nonprofit Kft. tevékenységének tanulmányozásával.

A szervezetfejlesztésre és - a jogszabálynak megfelelő – intézkedések megtételére a fentiek alapján fogalmazódtak meg a javaslatok.

Kozármisleny Város Önkormányzata **eleget tesz** a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvényben (Kultv.) meghatározott kötelezettségnek az önállóan működő intézmény, a **Kozármislenyi Könyvtár és Közművelődési Nonprofit Kft.** létrehozásával.

Az önkormányzat közművelődési feladatellátásának jogi környezete alapvetően rendezett, a közművelődési rendelet azonban elavult, 2010-ben íródott, ennek aktualizálását, illetve átdolgozását a hatályos Kultv. alapján kell elvégeznie az önkormányzatnak.

Kozármisleny Város Önkormányzata **az állami normatív támogatás összegét kiegészíti**, a kulturális terület a város költségvetésének 1,55 %-át teszi ki. Az egy főre jutó közművelődési ráfordítás összege 2018-ban 3.300 Ft volt.

Az önkormányzat **közművelődési feladatellátása kiváló**, a hagyományok ápolása mellett hangsúlyt fektetnek az új programok megvalósítására, valamint minden korosztálynak megfelelő tevékenységi formák biztosítására. A kulturális feladatokat ellátó intézménynek a közművelődési feladatellátás szempontjából kedvezők a **tárgyi feltételei**. A kisebb közösségek, klubok, nagyrendezvények számára megfelelő, kulturált, technikailag jól felszerelt terek állnak rendelkezésre. A **személyi adottságokat** tekintve a nonprofit kft. ügyvezetője szakmailag felkészült és elhivatott közművelődési szakember, aki szakszerűen vezeti az adminisztrációt, jó kapcsolatokat ápol a szakmai szervezetekkel és szakemberekkel, ugyanez elmondható a könyvtárvezető személyére is, aki fiatal, agilis és jól eligazodik a jogszabályi előírásokban, valamint partner a könyvtári programok szervezésében, a közös rendezvényszervezésben.

A településen a **civil szervezetek** száma jelentős, ezt az erkölcsi és anyagi elismertség is generálhatja, jelenlétük erősítheti a település közösségi életét. Elismerésre méltó a kitüntetési rendelet megalkotása és használata.

A kulturális örökség őrzése, továbbadása szempontjából fontos lenne a 2012. évi XXX: tv., valamint a 114/2013. (IV. 16.) Korm. rendelet alapján a **helyi értéktár bizottság** létrehozása, amelynek feladata a már meglévő gyűjtemény feldolgozása, további gondozása, a Tájház működtetése volna.

A városban bölcsőde, óvoda és 8 osztályos általános iskola működik, az önkormányzat az iskola működtetését megtartotta. Minden intézmény napi kapcsolatot ápol a kulturális feladatellátókkal.

1.2. Jogszabályi kötelezések és javaslatok az önkormányzat közművelődési feladatellátásához

Az önkormányzat a 6/2010. (II.26.) számú **rendeletét a helyi közművelődésről** a Kultv. 83/A. §-a szerint vizsgálja felül, a település közművelődési sajátosságai alapján aktualizálja és a Kultv. 76. §-ának megfelelően határozza meg az ellátott közművelődési alapszolgáltatások körét. A módosításnál érvényesüljenek a jogszabályszerkesztésről szóló 61/2009. (XII. 14.) IRM rendeletben foglalt követelmények és teljesüljenek a közzétételi kötelezettségek a 338/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet 4. §-a szerint.

A helyi közművelődési rendelet megalapozására javasolt, hogy a település önkormányzata foglalja:

- közművelődési koncepcióba, vagy
- közművelődési stratégiába

a helyi társadalom

- közművelődési jellemzőit,

azonosítsa a közművelődési tevékenységgel kapcsolatos települési, közművelődési tevékenységet végző szervezetek, művelődő közösségek, és a település polgárainak szükségleteit.

A Nonprofit Kft. **Alapító Okiratában** javaslom, hogy a társaság közhasznú fő tevékenységi körét az önkormányzat a 9499 M.n.s. egyéb közösségi, társadalmi tevékenységek közé sorolja, a Tevékenységek Egységes Ágazati Osztályozási Rendszere (TEÁOR '08) alapján.

Az egyéb tevékenységi körök vizsgálatakor megállapítható az önkormányzat által alapított Kozármisleny Város Településfejlesztésért Szolgáltató Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság tevékenységi köreinek hasonlósága. Az alapító önkormányzat **vizsgálja felül** a két társaság alapító okiratát, és pontosan határozza meg az nkft.-k által ellátandó feladatokat és racionalizálja működésüket.

- Az Alapító Okirat módosításával javaslom az intézmény nevét is megváltoztatni a jogszabálynak megfelelően: **„Kozármislenyi Művelődési Központ és Könyvtár Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság”**
- A közművelődési feladatellátást végző intézmény – megtartva nonprofit kft. szervezetét – „művelődési központ” típusú legyen
- a szervezetfejlesztés érdekében, valamint a szakmai munka színvonalának biztosításaként **még egy közművelődési szakember alkalmazása javasolt**

1.3 Ajánlások a közművelődési tevékenység fejlesztéséhez

Az elsősorban gazdaság fejlesztésre koncentráló társadalmi környezetben a tapasztalatok alapján kultúra, közművelődés nélkül nincs igazi fejlődés.

A kultúra készíti elő a szellemi bázist a gazdasági fejlődéshez, és maga is hozzájárul a növekedéshez, a foglalkoztatás javításához. Biztosítja a kulcs-kompetenciák elsajátítását, a közösségalkotásra képes, együttműködő személyiségek számára lehetővé teszi a változó társadalmi környezethez történő sikeres alkalmazkodást. A kultúra az összetartozás élményén keresztül a közösségi együttműködések nélkülözhetetlen feltétele.

A város önkormányzata jól átgondolt fejlesztéseket tervez, ez a kulturális területen is elengedhetetlen, ezért szükséges a már megírt **Kulturális Stratégiát** aktualizálni és kijelölni a célokat.

Kapcsolódva az országos és a városi koncepciók által megfogalmazott fejlesztési tervekhez, elsődlegesen szükséges forrásokat keresni a **művelődési ház nagytermének felújítására, színpadtermének korszerűsítésére**, illetve – a források mértékét tekintve - **teljes körű átépítésére**. A városi művelődési központ státusz megköveteli egy, legalább 200 - 250 fő befogadására, a művelődő közösségek, előadó-művészeti csoportok próbáinak, előadásainak, továbbá ünnepségek megtartására, színpadi produkciók bemutatására alkalmas, játszóhellyel rendelkező többfunkciós helyiséggel rendelkező nagytermet, amely megfelelő színpadtechnikával rendelkezik, és korszerű berendezéssel várja a város polgárait, illetve a vendégeket.

Ugyanígy szükség lenne a **Tájház felújítására**, amely a turisztikai fellendülést is elősegítené.

A civil szektor erősítése, aktivizálása érdekében a kulturális feladatokat is ellátó szervezetek által létrehozott **Közművelődési Kerekasztal** működését segíteni.

A szervezetfejlesztés teljes körűen megvalósítható, amennyiben a nonprofit kft. részt vesz a **közművelődési minőségfejlesztés** folyamatában. A minőség stratégiai kérdéssé vált, egyre többet vár el a társadalom a közművelődési intézményektől és szervezetektől. A minőségirányítási rendszer kiépítését követően szabályozottabb keretek között folyik a közművelődés, így átláthatóbbá válik a rendszer működése. A nagyobb szabályozottság nagyobb ellenőrizhetőséget is jelenthet, amely biztonságot nyújthat mind a közművelődési intézmény, mind a közművelődési alapszolgáltatásokat igénybe vevők számára.

2. RÉSZLETES MEGÁLLAPÍTÁSOK

2.1. A helyi társadalom helyzetelemzése

Kozármisleny, a fiatal város Baranya megye középső részén, a megyeszékhely Pécs közvetlen dél-délkeleti szomszédságában található. Északkeleten Nagykozár, keleten Magyarsarlós, délen Szemely és Egerág, délnyugaton Pécsudvard községek határolják, területe a Dél-Baranyai Dombság kistáj része.

Kozármisleny a megye aprófalvas településszerkezetében a nagyobb települések közé tartozik. 2005-től nagyközségi, 2007 július 1-jétől a városi címet használja.

Dinamikusan fejlődő település, már most nagyobb Baranya több kisvárosánál, melyben az is szerepet játszik, hogy a megyeszékhellyel szinte egybeépült. Ha Pécs kertvárosi része felől indulunk a község felé, akkor csupán 5- 7 km, ebből is fakadóan kapcsolatai elsősorban Pécshez kötik.

A lankás dombokon található település morfológiai adottságai változatosak, ebből fakadóan fekvése előnyös, szép kilátással a Mecsekre és a megyeszékhelyre. A különböző időkben létrejött településrészek a külső szemlélő számára is könnyen elkülöníthetők. A települést átszelő észak-kelet-dél-nyugat irányú malomároktól délre találjuk az ősi településmagot, az Öregfalut.

Kozármisleny legkorábbi régészeti leletei az őskorig nyúlnak vissza, azóta szinte folyamatosan lakott ez a vidék. Az Árpád korban Baranya két várispánságának egyike is valószínűleg itt működött. Misleny és Kiskozár jellegzetes, részben halmazos településszerkezete, domborzati adottságaiból fakadó út és gyalogút vezetése, beépítési formái, a kilátás, valamint a környező szőlőhegyek táji és építészeti értékei feltétlenül megőrzendők. A malomároktól északra a XX. században eltérő időpontokban felépült kertvárosias településrészek találhatóak.

Időrendben első a falusiasabb jellegű Újtelep, illetve annak sajátos szerkezetű időben későbbi déli üteme, Újfalu településrész. Ezt követte az ún. Észak-nyugati lakóterület klasszikus kertvárosi arculatával, és végül az ún. Északi lakóterület amerikai stílusú kertvárosias és kisvárosias zártabb beépítési karakterével. A településrészekben azok kialakulásának időbeli különbözőségéből fakadóan kisebb-nagyobb mértékben eltérő településképi és építészeti arculatok jelennek meg, az egymásra figyelő házak sokasága azonban békésen megfér egymással.

Az épületek és közterületek zöldfelületei a hazai átlaghoz képest rendkívül változatosak és gondozottak, ami szintén a helyei lakosok igényességét és az önkormányzat gondos munkáját dicséri. Az észak-kelet- dél-nyugat irányú Árpádi-árok völgye végighúzódik a településen a külterület és a belterület között élő ökológiai kapcsolatot teremtve, táji értékekben igen gazdag, rekreációs adottságai kiválóak, mikrotáji adottságai kiemelkedők nem utolsósorban a kiépült tőrendszernek köszönhetően.

Kozármisleny az utóbbi közel két évtizedben megyei, sőt régiós összehasonlításban is egyedülálló mértékben növekedett, ennek köszönhetően a térség, sőt Magyarország egyik jelképtelepülésévé vált. A városi rang megszerzése szempontjából az 1990 utáni időszak a meghatározó. Többnyire a szuburbanizációnak köszönhető, hogy Kozármisleny demográfiai mutatói az országos tendenciákhoz képest jóval előnyösebben alakulnak.

Kozármisleny a 70-es és a 90-es évek között a betelepülők növekvő létszáma mellett kezdetben alvótelepüléssé vált. A nagyközség dinamikus fejlődésének köszönhetően azonban hamarosan jelentős közigazgatási, körjegyzőségi, illetve szolgáltatási központtá nőtte ki magát, és így jelentős szolgáltatási és munkaerő vonzáskörzete alakult ki, melyet a jövőben tovább kíván erősíteni. Lakossága 1990-ben 2700 fő volt, de mára elérte a 6483 főt, és ez a szám is folyamatosan, dinamikusan növekszik.

A város korfája a fiatalság képét mutatja:

korcsoport	év	lakosság	család szerkezet szerint	lakosság
gyermek	0 – 14	1359 fő	fiatal család (fiatal szülő kisgyermekkel)	2906 fő
kamasz	15 – 19	348 fő	érett család (középkorú szülő kamasszal/ fiatal felnőttel)	2195 fő
fiatal felnőtt	20 – 32	1000 fő	idős (házaspár/egyedülálló)	1382 fő
fiatal család	33 – 44	1547 fő		
középkorú	45 – 55	847 fő		
érett középkorú	56 – 65	689 fő		
nyugdíjas	66 – 75	441 fő		
szép korú	75 -	252 fő		

Forrás: Kozármisleny Város Önkormányzat Hivatal lakosság nyilvántartása

A város korfája a fiatalság képét mutatja, az összlakosság 21%-a (1359 fő) gyermek, akik nagy része intézményekbe járnak (bölcsőde 60 fő, óvoda 340 fő, iskola 640 fő), 45% fiatal családos. Az összlakosság 65%-a tartozik a fiatal családosok körébe.

A munkanélküliségi ráta 3% alatti. Sok gazdasági társaság és egyéni vállalkozó dolgozik a városban. Igen kiterjedt és széles kulturális és sportélettel rendelkezik a település. Ezt bizonyítja a számtalan helyi civil szervezet, melyek tevékenységét az önkormányzat anyagilag is jelentősen támogatja.

Amiről a városi rang megszerzésével összefüggésben mindenképpen szólni kell, az a település fokozódó térségi szerepe, amit minden irányból való könnyű megközelíthetősége is elősegít. Annak ellenére, hogy a kisváros a megyeszékhely holdudvarában található, közigazgatási és szolgáltató funkciója a környező falvak számára mindig meghatározó volt.

Ez a szerep a rendszerváltás után tovább erősödött, fontos mikrotérségi központtá vált. Vonzáskörzete – az északi szomszéd Pécs miatt – aszimmetrikusan, a településtől délre, legyező alakban fejlődött ki, bár néhány funkció tekintetében (foglalkoztatás) valamennyi irányba kiterjed.

A település több feladat ellátása szempontjából is körzetközpontnak tekinthető. 1990 után körjegyzőségi székhelye lett Pécsudvard, Szemely, Birján és Lothárd településeknek. A körjegyzőségből később Kozármisleny kivált, de a másik négy település lakosai a közügyeiket továbbra is itt intézhetik.

Az oktatási intézmények vonzáskörzete elsősorban az említett településekhez köthető, de járnak be tanulók és nevelők Pécsről, Egerágról, Magyarbólyból és Pécsváradról is.

Az egészségügyi szolgáltatások vonzáskörzete ennél nagyobb területre terjed ki a városhiányos térség aprófalvas területén, déli irányba egészen Vokányig nyúlik.

Kozármisleny ivóvízellátási körzetéhez 12 község tartozik. A településen elérhető egyéb szolgáltatások (posta, bankautomaták, takarékszövetkezet, éttermek, különféle kereskedelmi és ipari szolgáltatások) vonzáskörzete déli irányba, 15–20 km-es távolságig húzódik.

Szintén a kisváros dinamikus fejlődését jelzi, hogy az alapellátáson túl igénybe vehető különféle szolgáltatások köre folyamatosan bővül. Végigsétálva az új településrészek városias hangulatú utcáin, az utóbbi években megnyílt szolgáltató létesítményeket, köztük több éttermet, panziót, cukrászdát, különféle üzleteket találunk. A sportolni vágyók többek között a két fedett műfüves pályát, a wellness-fitness centrumot vagy az új sportcsarnokot kereshetik fel.

A helyi vállalkozások 60%-a a szolgáltató szektorhoz kötődő tevékenységet folytat, ez is bizonyítja, hogy Kozármisleny egyik legfontosabb funkciója térségének kiszolgálása. Az eredmények, számok jól mutatják, hogy Kozármislenyben országos mércével mérve is példa nélküli fejlődés ment végbe az elmúlt években.

Kozármisleny több funkcióval is rendelkezik. Megtartotta a hagyományos mezőgazdasági profilt, melyen túlnőtt az oktatási, kulturális és sportélet, valamint a közigazgatási szerepkör.

A rohamos népességnövekedés az ipari park fejlődését és termelő iparágak letelepedését hozta magával. A három gazdasági szektor arányváltozása felgyorsult a településen. Az építőipar szerepe továbbra is meghatározó, az utóbbi másfél évtizedben beindult építkezéseknek, fejlesztéseknek köszönhetően. A legerőteljesebb az intézményi hálózat és szolgáltató szektor fejlődése, mely munkahelyek sokaságát eredményezte és a megyeszékhelyről, valamint a környező falvakból Kozármislenybe ingázó munkavállalókat vonzotta.

A település az agglomeráción belül is kiemelkedő társadalmi-gazdasági-infrastrukturális mutatókkal rendelkezik. A fejlődéshez a kedvező adottságokon, a kínálkozó lehetőségeken túl valami másra is szükség volt, amit akár „kozármislenyi modellnek” is nevezhetünk. Mégpedig, hogy a település vezetői minden fejlesztési elképzelésüket gondosan előkészítették, megtervezték, hosszú távon gondolkodtak, és csak akkor léptek, amikor a legkevesebb kockázatvállalás mellett, pályázati és/vagy tisztán önerőből képesek voltak megvalósítani, amit kitűztek maguk elé.

Gondos, alapos építkezés, az önkormányzatokra ritkán jellemző piaci vállalkozói szemlélet és a szigorú pénzügyi-gazdasági politika vezetett sikerre.

2.2. Az önkormányzat közművelődési feladatellátása

A közművelődési feladatellátással kapcsolatban a városi rang az intézményi struktúra megváltoztatásával járt, az intézményrendszer átalakításával, a dokumentumok módosításával folyamatosan jutott el az önkormányzat a nonprofit kft. megalapításához.

2.2.1. A feladatellátás jogi szabályozása, kötelező dokumentumai

A kulturális élet a településpolitika fontos területe, mint közérzetformáló erő nagyban hozzájárulhat a település arculatának pozitív változásához, idegenforgalmi vonzerejének növeléséhez. Az Európai Unióhoz történő csatlakozás kapcsán a nemzeti identitás fenntartása a helyi, hagyományos kultúrák ápolásán, a nemzeti kultúra mind szélesebb körű megismerésén, megőrzésén keresztül valósulhat meg. A kulturális törvény az önkormányzatok kötelező feladataként nevesíti a könyvtári feladatok ellátását és a közművelődési tevékenység támogatását. Ez utóbbi az iskolarendszeren kívüli tanuláson túl magába foglalja a hagyományőrzést, a szabadidő kulturális célú eltöltését és a közösségi tevékenység különböző formáit.

Kozármisleny Város Önkormányzata 2016-ban elkészítette az **Integrált Településfejlesztési Stratégiáját**, amelyekben megfogalmazták a középtávú fejlesztési terveket.

A település jövőképe Kozármisleny Város Településfejlesztési Koncepciója szerint: „Kozármisleny legyen olyan sikeres és versenyképesség település, ahol a lakosság szívesen él és amely képes

- megtartani lakosságát,
- önállóan, külső források nélkül tud gazdálkodni,
- vállalkozásainak tartós versenyképességet képes biztosítani, valamint
- fenntartható módon tud működni (beleértve a gazdasági fenntarthatóság mellett természetesen a társadalmi és környezeti fenntarthatóságot is).

” Kozármisleny város az elmúlt évtizedekben tapasztalt fejlődése és végrehajtott fejlesztései alapján Baranya megye egyik legsikeresebb települése, és ezt a sikert a jövőben is képes fenntartani. Annak ellenére, hogy Kozármisleny Pécs, a megye és a régió központjának tözsomszédóságában fekszik és a nagyváros térszervező erejével összehasonlítva értelemszerűen sokkal kisebb ez az ereje, szerepkörei mégis túlnyúlnak közigazgatási határain. Szűkebb térségének szervező központjaként saját lakosságán túl a környező falvak lakosságát és vállalkozásait is ellátja különböző közigazgatási, oktatási, kulturális, egészségügy és üzleti szolgáltatásokkal. Népeségénél és gazdasági erejénél fogva ez a központi szervező szerep a jövőben is minden valószínűség szerint fennmarad.”

A város négy tematikus célt tűzött ki maga elé:

1. Annak érdekében, hogy Kozármisleny ne csak alvóváros funkciót töltsön be, célul tűzte ki **gazdaságának dinamikus fejlesztését**. A helyi és környékbeli lakosságot kiszolgáló kereskedelmi és szolgáltató vállalkozásokon túl, termelő és a magas szellemi hozzáadott értéket előállító gazdasági szereplők tevékenységének fokozása, új cégek betelepülése is cél. A cél kitűzését indokolja, hogy a gyorsan növekedő, jelenleg alacsony átlagéletkorú városnak évtizedek múlva is képesnek kell lennie vonzerejének, fejlődőképességének megőrzésére, ehhez dinamikus, önfejlődésre képes helyi gazdaságra van szükség.
2. Mivel a város legfontosabb szerepe a **lakófunkció biztosítása**, folyamatos cél a meglévő lakóterületek fejlesztése és új lakóterületek kialakítása. A település mérete és beépültsége miatt egyértelműen a minőség és nem a mennyiség a fő szempont a lakóterületek fejlesztése esetében.

3. Az **önkormányzat működésének fejlesztése**. Mivel napjainkban az információ rendkívül gyorsan terjed és nem mindig hiteles forrásból származik, kiemelt figyelmet szükséges fordítani a kommunikációra. Továbbá a lakosság bevonása a célkitűzések tervezésébe és az egyes, főként nem beruházás típusú fejlesztésekbe (közösségi tervezés), a lakosság helyi ügyekkel kapcsolatos hiteles és rendszeres tájékoztatása hatékonyan és rendszeresen működtetett kommunikációs csatornákat igényel.

Kiemelt cél a lakossági szolgáltatások elérhetőségének és minőségének fejlesztése. Versenyelőnyt eredményezhet a település és az itt működő cégek számára egyaránt a rugalmas ügyintézés és minőségi szolgáltatások kialakítása.

4. **Közösségépítés és szolgáltatásfejlesztés – a stratégiai célok közül jelen tanulmány ehhez a témakörhöz kapcsolódik leginkább.**

A település sikere és a lakosság életminősége nagymértékben függ a helyi közösségi élet és az elérhető szolgáltatások minőségétől. Az egykori falusi közösség felbomlásával, a hagyományok megőrzése mellett új közösség kialakítása és megerősítése a cél. A civil szféra sokat tehet a közösségépítés mellett a szolgáltatások elérhetőségének javítása érdekében is.

Három stratégiai cél fogalmazódik meg a településfejlesztési koncepcióban: a közösségi identitás erősítése, a szolgáltatások elérhetőségének javítása, valamint a közösségi célú épületek infrastruktúrájának fejlesztése.

A kisvárosok sajátja az **erős közösség**, de az alvóvárosok esetében ennek kialakítása és fenntartása kihívást jelent. A civil szervezetek támogatása a velük való operatív együttműködés keretében **sokszínű közösségi programkínálat** biztosítására van szükség. A kulturális, sport és szabadidő programok infrastrukturális feltételein túl, a működtetéshez szükséges személyi és anyagi feltételek, valamint a folyamatos kommunikáció is a cél elérését szolgálja. Az identitást erősítik a különböző Kozármislenyt érintő elismerések, városi sport eredmények, elismerésben részesülő lakók és helyi szülöttek.

A helyi és környékbeli lakosság számára kiemelt jelentőséggel bír a **szolgáltatások jó elérhetősége**. Minél kevesebb szolgáltatásért kell beutazni Pécsre, annál kényelmesebb élhetnek. Pécs közelsége két szempontból is segítheti a szolgáltatásfejlesztést, egyrészt a pécsi szolgáltatókat meg lehet győzni, hogy Kozármislenyben is elérhető legyen szolgáltatásuk, másrészt olyan magas minőségű szolgáltatásokat is érdemes kialakítani, amelyek Pécsen nem érhetők el, hiszen így a pécsi lakosság is igénybe fogja venni.

A **kulturális és sportlétesítmények fejlesztése** Kozármisleny számára fejlődési potenciált hordoz. Ezzel a **közösségépítés és szolgáltatásfejlesztés** alapfeltételeit megteremtve, lehetőséget biztosít a lakosság életminőségének további növelésére is. A helyi és környékbeli emberek jólétén túl ezek a lehetőségek Pécsről, de akár az ország távolabbi városaiból is látogatókat vonzanak a városba, ami további gazdasági hasznot és ismertséget eredményezhet.

A kulturális terület tekintetében 2008. májusában a pécsi Európa Kulturális Fővárosa 2010 programhoz kapcsolódó regionális fejlesztések megvalósítása című, DDOP-2008.-4.1.1. D kódszámú pályázati felhíváshoz elkészült a város **Kulturális Stratégiája**, amelyet az önkormányzat határozattal nem fogadott el, így jelenleg csak a Kozármislenyi Könyvtár és Közművelődési Nkft. dokumentumai között lelhető fel.

A stratégia részletes helyzetfeltárást tartalmaz az akkori kulturális életről, infrastrukturális adottságokról, a pénzügyi finanszírozásról, a kulturális szereplőkről, a programkínálat elemzéséről, a lakosság igényeiről és a testvérvárosi kapcsolatokról. Célokat fogalmaz meg és jövőképet vetít ki a fejlesztési irányokról: programstratégia, kulturális alapú városfejlesztés, a fenntarthatóság elemzése, partnerségi folyamatok fejlesztése szerepel a dokumentumban. A kulturális koncepció nem szerepel az önkormányzat kötelező dokumentumai között, de egy dinamikusan fejlődő város középtávú fejlesztési tervei között a kulturális célkitűzéseket is ajánlott megfogalmazni, amely szorosan összefügg a fent leírt településfejlesztési koncepció közösségépítésre vonatkozó célkitűzéseivel. A meglévő Kulturális Stratégia aktualizálásával tervezhetővé válnak a kulturális szervezetfejlesztésre vonatkozó folyamatok.

Kozármisleny Város Önkormányzata a 6/2010. (II.26.) számú **rendeletet** alkotott az **önkormányzat közművelődési feladatairól**, a jogszabály még a Janikovszky Éva Általános Művelődési Központot jelöli ki a kötelező feladatellátás intézményeként, vagyis a rendelet fölülvizsgálata és módosítása szükséges.

A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 83/A. § (1) bekezdése szerint: *A települési önkormányzat a helyi társadalom művelődési érdekeinek és kulturális szükségleteinek figyelembevételével, e törvény és a helyi lehetőségek, sajátosságok alapján - a Közművelődési Kerekasztallal és a települési nemzetiségi önkormányzattal való egyeztetést követően - rendeletben határozza meg az ellátandó közművelődési alapszolgáltatások körét, valamint feladatellátásának formáját, módját és mértékét.*

(2) A települési önkormányzat a közművelődési rendeletét a - Közművelődési Kerekasztallal és a települési nemzetiségi önkormányzattal való egyeztetés keretében - legalább ötévente felülvizsgálja.

(3) A közművelődési rendeletet az önkormányzat a közösségi szintérben vagy a közművelődési intézményben közzéteszi.

Az önkormányzat megalkotta a többször módosított 1/2014. (I. 10.) Önkormányzati rendeletét a **Szervezeti Működési Szabályzatáról**, amelyben a 47. §. (2) bekezdésében rendelkezik arról, hogy a kulturális ügyekről szóló döntés-előkészítést a Szociális, Kulturális és Oktatási Bizottság hatáskörébe rendeli.

A kulturális feladatellátás szervezeti struktúrája az elmúlt években az alábbi átalakuláson ment keresztül:

- 2009-ig közösségi szintér
- 2009. Janikovszky Éva ÁMK (bölcsőde, óvoda, iskola, művelődési ház, könyvtár) közösen
- 2013.09.01. JÉÁMK (bölcsőde, óvoda, művelődési ház, könyvtár), az iskola kiválása után.

A dokumentumok szerint 2009-től javult a szervezeti kultúra, de érdekérvényesítő szerepe tagintézményként gyenge volt. A 44/2013. iktatószámú 2009. 09. 22-én kelt szakértői vélemény is több ponton kitér a JÉÁMK ezt a területet is érintő hiányosságaira: „...az SZMSZ tekintetében egyértelmű a mulasztásos törvénysértés. ... az alapító okiratban öt intézményegysége van a JÉÁMK-nak, az igazgatótanácsba valamennyi képviselőt biztosítani kell.” „... a könyvtár máig tisztázatlan elhelyezése és vezetése... mind olyan tényező, mellyel a mulasztások magyarázhatóak. Sajnos azonban a magyarázatok, ha mégoly jogosak is, nem adnak felmentést a törvényes működés alól.”

A későbbiekben is erre, a gyenge érdekérvényesítő szerepre utal a 2568/2012. iktatószámú dokumentum is, ahol a Művelődési Ház vezetője felveti a JÉÁMK-ból való kiválását. Jogi részét dr. Máté Zsolt jegyző, míg a szakmai részét Halmai Róbert készítette elő. Indoklásában részletesen kitér az átalakítással járó előnyök elemzésére. „...a kulturális feladatellátással párhuzamosan a közösségi élet akkor fejleszthető reálisan, ha a szféra önálló döntési jogkörökkel, önálló képviselettel, közvetlenül az önkormányzat felé tartozik beszámolási kötelezettséggel.

Ezzel együtt egy önállóan tevékenykedő szakmai szervezet képes előkészíteni azokat a stratégiai terveket, amelyek a hosszú távú fejlesztésekhez szükségesek.”

A szakmai felvetés nem talált meghallgatásra és a közoktatás átszervezése okán kialakult helyzet sem hozott pozitív átalakulást, hiszen most már a város legnagyobb intézménye (iskola) nélkül folytatta tevékenységét az óvoda és bölcsőde mellett a kisebb JÉÁMK tagintézményeként.

A dokumentum javaslatként fogalmazza meg a következőket:

Javasoljuk, hogy az Önkormányzat alapítson saját tulajdonú nonprofit kft., melynek tevékenységi köre elsősorban a közművelődés területét érintse. Az így létre hozott kft.-vel kössön közművelődési megállapodást a település Önkormányzata.

Magyarországon egyre több település (elsősorban kis városok) alkalmazza ezt a lehetőséget. Gazdasági szempontok is ezt támogatják, hiszen sokkal költséghatékonyabban tud működni a rendszer, ha az nem intézményi irányítás alatt áll. Az Nkft. vállalkozási tevékenységet is folytathat, különböző pályázatokon vehet részt, ez hosszútávon mindenképp azzal jár, hogy az Önkormányzatnak úgy sikerülhet egy színvonalasabb kulturális életet biztosítani a településen, hogy forrását nem, vagy csak csekély mértékben növeli.

- *az önkormányzat két évente (minimum) tekintse át a közművelődés helyzetét, a helyi közművelődési rendelet érvényesülését;*

Ennek a területnek hangsúlyosabb szerepet adhat, a rendszeres felügyelet. Mivel nem csupán intézmények, vállalkozások, hanem civil szervezetek, kisebbségi önkormányzatok, egyházak is végeznek kulturális tevékenységet. Ezért nagyon fontos volna, hogy kiemelt szakmai nap keretében érdemi párbeszéd, közös célok megfogalmazása történjen („Fókuszban a kultúra”).

- *a szakbizottság támogató, érdemi odafigyelése mellett, az alpolgármester kiemelt feladatkörébe kerüljön a közművelődés.*

Az önkormányzat 2015. július 13-án megalapította a nonprofit kft.-t, majd a 2017. 07. 13-án kelt iratban, a könyvtár hozzácsatolásával létrehozta a Kozármislenyi Könyvtár és Közművelődési Nonprofit Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaságot.

Az **Alapító okirat** a társaság fő tevékenységi körét a 9004'08 TEÁOR számmal a Művészeti létesítmények működtetésére állapította meg. Ebbe a szakágazatba a hangversenyterem, színház és egyéb művészeti létesítmény működtetése tartozik, amelyet az önkormányzat nem tart fenn.

Kozármisleny Város Önkormányzata a kötelező közművelődési feladatait a Kozármislenyi Könyvtár és Közművelődési Nkft. által látja el, amelynek feladata a közművelődési intézmény működtetése. A feladatot **közművelődési, vagy közszolgáltatási megállapodás** keretében adja át az önkormányzat, amelynek tartalmi elemeit az 1997. évi CXL. tv. 79. § (2) bekezdés állapítja meg.

A Kozármislenyi Könyvtár és Közművelődési Nkft. közfeladat ellátásának vizsgálata során, a 02/2018./VJ iktatószámú Ellenőrzési jelentés megfogalmazta: *A NKft. rendelkezik SZMSZ-szel, bár az SZMSZ nem egy gazdasági társaságra készült, hanem egy intézményre, önálló költségvetési szervezetre. Szükséges az SZMSZ felülvizsgálata.* Az új, átdolgozott **Szervezeti Működési Szabályzatot** és mellékleteit a *Függelék* tartalmazza.

Kozármislenyben a **civil szervezetek, egyesületek és alapítványok** száma magas.

A kulturális és szabadidő tevékenységekkel a Bújj, bújj zöld ág Egyesület, Családok Kulturális és Sport Egyesülete, Józsa Gergely Néptánc Egyesület, Nasi Ljudi Nemzetiségi Egyesület, Nyugdíjasok Egymásért Egyesület, Diabelli Művészeti és Oktatási Alapítvány, Vadvirág Egyesület, Kenderzsop Egyesület, Német Nemzetiségi és Művészetkedvelők Egyesülete, Kaptár Egyesület, Porta Pannonia Egyesület, Tornádó Tánc és Sportegyesület foglalkozik.

Együttműködő partnerek még a Petőfi Sándor Horgászegyesület, Kozármisleny Sportegyesület, Piruett Sportegyesület, és még az Élet-Esély Autistákat Segítő Egyesület, Kozármisleny Óvodáért Alapítvány, Közösségi Iskoláért Alapítvány, Kozármislenyi Templomért Alapítvány, a Kozármislenyi Polgárőr Egyesület.

A 2006-os önkormányzati választások után megalakult Kulturális Bizottság, elsőrendű feladatnak tartotta a civil szervezetekkel való párbeszéd kialakítását és annak folyamatos fenntartását. A civil-fórum havi rendszerességgel jött össze és aktuális programjaik megbeszélése mellett javaslatokat fogalmaztak meg és véleményüknek adtak hangot aktuális kérdésekben. A hatékony érdekképviselő kialakítása mellett a partnerség szép példájaként említhető a fórum. Az elmúlt években változó hatékonysággal ült össze a fórum. A 2014-es önkormányzati választások után a kulturális feladatot felügyelő bizottság fontosnak tartotta a fórum szerepét, így több témában is kikérte az egyesületek véleményét.

A közművelődés munkaszervezetének aktív szerepet kell vállalni a koordinálás, a kooperatív együttműködés elősegítésének érdekében. Az együttműködés nem csupán a programok szervezésében, hanem a település kulturális stratégiájának kialakításában, az éves kiemelt célok, feladatok megfogalmazásában, közös pályázatokon való részvételben, hazai és nemzetközi kapcsolatok kialakításában és elmélyítésében kell megnyilvánulnia.

A civil fórum munkáját segíteni kell úgy, hogy ne sérüljön az egyesületek önrendelkezési joga, szuverenitása és érdekképviselője. Jelenleg folyik a Közművelődési Kerekasztal megalakulása, amely az eddig működő Civil Kerekasztal munkáját folytatja tovább.

A **Közművelődési Kerekasztal** részére az önkormányzat a közösségi művelődéssel összefüggő valamennyi dokumentumot megküldi a Kerekasztal részére, kikéri véleményüket és azt nyilvánosságra hozza azt.

A Kozármislenyi Könyvtár és Közművelődési Nonprofit Kft. minden évben elkészíti a **munkatervét**, 2019-től a jogszabály változásától, a munkaterv részét képezi a **Szolgáltatási terv, amelyet minden év március 1-jéig kell leadnia a fenntartónak**. A közművelődési alapszolgáltatások, valamint a közművelődési intézmények és közösségi színterek követelményeiről szóló 20/2018. (VII. 9.) EMMI rendelet 3. §-a tartalmazza a szolgáltatási tervvel kapcsolatos szabályozást.

Az éves szolgáltatási terv a helyi lakosság és annak önszerveződő közösségei érdeklődésén, igényein és szükségletein alapul, azt a feladatellátó a helyi lakosság és annak önszerveződő közösségei, valamint – ha az adott településen működik – a Közművelődési Kerekasztal bevonásával készíti elő.

A feladatellátó meghatározza, hogy az adott közművelődési alapszolgáltatáson belül mely szakmai feladatokat milyen módon és mértékben látja el.

A feladatellátó az éves szolgáltatási tervet a feladatellátás helyén, továbbá a közművelődési intézményben vagy a közösségi színtérben, illetve a helyben szokásos módon **közzéteszi legkésőbb a fenntartói jóváhagyást követő 15 napon belül**.

A feladatellátó Nkft. kötelező dokumentumai közé tartozik még a kulturális szakemberek továbbképzéséről szóló 32/2017. (XII. 12.) EMMI rendelet alapján elkészített **Továbbképzési és beiskolázási terv**.

A szakmai, vagy kiegészítő munkakörben, legalább 6 órában munkaviszonyban foglalkoztatott közép-, vagy felsőfokú végzettségű szakemberek részére 5 évenként képzési tervet, évente beiskolázási tervet kel készíteni. A jogszabály alapján, a dokumentum első elkészítése 2018. május 31., 2019-től a beiskolázási terv határideje minden év március 31.

2.2.2. A feladatellátás finanszírozási helyzete

A közművelődési szakterület finanszírozása Kozármisleny Városban három területről történik, az állami normatív hozzájárulásból, az önkormányzati támogatásból, illetve pályázati forrásokból valósul meg a feladatellátás.

A lakosságszám arányában kapott központi költségvetési támogatás 2017-ben 7.050.900 Ft, 2018-ban 7.555.240 Ft volt, az emelkedés a lakosság számának és a normatív támogatás mértékének növekedéséből adódik.

A 2018.10.10-én készült Ellenőrzési jelentés szerint:

Az NKft. eredményesen gazdálkodott 2017. évben, ugyanakkor a mutatók közül a likviditás és fizetőképesség mutatói romlottak. Az NKft. saját tőkéje a jegyzett tőkéje alá csökkent. Az FB nem vizsgálta a gazdálkodás biztonsága érdekében szükséges intézkedéseket és nem tett javaslatot a tulajdonos felé.

Szükséges lenne egy biztonsági tartalék biztosítása a folyamatos likviditás biztosítása érdekében.

Az ellenőrzési jelentés kimutatása, valamint a város 2018. évi költségvetési rendelete alapján az Nkft. támogatása kb. 25.000.000 Ft, amelyből az önkormányzat saját forrásból 8.417.230 Ft-ot, 7.050.900 Ft-ot a központi normatív költségvetésből biztosít. Ez az összeg nagy része fedezi a működést, valamint a személyi béreket és járulékait, a rezsit egy részét az nkft. saját forrásból gazdálkodik ki. A fennmaradó összeg, kb. 10.000.000 Ft, a rendezvények finanszírozása.

Tehát Kozármisleny Város Önkormányzata a központi normatív támogatás összegéhez még jelentősen hozzájárul, az önkormányzati támogatás mértékét tekintve az állami hozzájárulás ennek csupán 18,5%-a.

A város költségvetési főösszeget – 1.610.373.690 Ft-ot - tekintve a **kulturális terület támogatása az összköltségvetés 1,55% - a**. A lakosságszámra vetítve **az egy lakosra jutó közművelődési kiadás 3.300 Ft** volt 2018-ban.

2.3. Az alapellátást végző szervezet bemutatása

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 13. § (1) bekezdés tartalmazza az önkormányzati feladatokat, a 7. pontja a kulturális szolgáltatás, különösen a nyilvános könyvtári ellátás biztosítása; filmszínház, előadó-művészeti szervezet támogatása, a kulturális örökség helyi védelme; a helyi közművelődési tevékenység támogatása feladatát.

Kozármisleny Város Önkormányzatának képviselő-testülete a 73/2015. (V. 27.) Ök. sz. határozatával létrehozta a Kozármislenyi Közművelődési Nonprofit Szolgáltató Kft-t, a közművelődési feladatok ellátására és döntött arról, hogy 2015. július 1. napjával átszervezi a Janikovszky Éva ÁMK-t, és a közművelődési és könyvtári feladatokat kiszervezi az intézményből.

Az alapító okirat szerint 3.000.000 Ft törzsbetéttel alapította Kozármisleny Város Önkormányzata. Az alapító okirat kelte 2015. július 1. A Cégbíróság 2015. július 13-án bejegyezte a nonprofit Kft.-t. A tulajdonosi jogosítványokat az önkormányzati SZMSZ-ben és a Kozármisleny Város Önkormányzatának vagyonáról, és a vagyontárgyak feletti tulajdonosi jogok gyakorlásáról szóló 11/1996. (VII. 10.) rendelet 5. §-a által meghatározott jogok tekintetében a Képviselő-testület gyakorolja.

A Kozármislenyi Könyvtár és Közművelődési Nonprofit Kft. közművelődési feladatellátásának és az intézmény adottságainak vizsgálatában, megállapíthatjuk, hogy saját rendezvényeivel, a közösségek által szervezett programok megvalósításával a településen élők minden rétegét és igényeit kiszolgálja.

Ezt tükrözi a 2019. évi munkaterv is, amelyben a megváltozott jogszabályi környezet és szakmai követelmények szerint, a művelődő közösségek igényeihez igazodó munkát terveznek, így tovább folytatják azt a munkát, amely a kisebb programok, klubok, civil szervezetek programjaira helyezi a hangsúlyt, ellentétben a nagy rendezvényekkel.

Folytatják az elmúlt években felállított stratégiát, a rendelkezésre álló terek kihasználását:

- Szolgáltatás alapú közművelődési intézmény (programszervezés, esküvőszervezés, kávézó)
- Civil ház (a helyi civil szervezetek együttműködésében megvalósuló programok, projektek helyszíne)
- Információs központ (városi könyvtár, infotéka, képzések, tanfolyamok helyszíne)
- Szabadidőközpont (játszótér, park fejlesztés, kávézó)

A rendezvények megvalósításában együttműködnek a civil szervezeteken kívül, az oktatási-nevelési intézményekkel is.

A helyi civil szervezetekkel intenzív kapcsolatot alakítottak ki, mely nem csak a közös programok megvalósításában, hanem a civil kerekasztal működésében is megmutatkozik. Ebben az évben, a CXL. törvény adta lehetőséggel élve, Közművelődési Kerekasztal létrehozását is célul tűzték ki, melyhez 11 civil szervezet jelezte csatlakozását.

Zöld pályázat keretén belül jelentős fejlesztések várhatóak a Művelődési Ház környékén. Kialakításra kerül egy nagy játszótér, és a tó körül egy futópálya. Gazdaságélénkítő beruházásként a büféhez kapcsolódóan kisebb átalakítások is megvalósulnak. A kivitelezéshez szükséges előkészítő munkában aktívan vesznek részt az intézmény dolgozói is.

A Helyi Piac pályázathoz kapcsolódóan jelentős eszközfejlesztés valósul meg, 10 db alutent sátor, illetve 3 db elárusító pavilon (6m²) áll majd rendelkezésre. A helyi piactér a művelődési ház előtt kerül kialakításra 200 m² nagyságban.

Mindkét pályázat elősegíti a szolgáltatások bővülését, a szabadidőközpont jelleg megerősödését.

Nagyon fontos a kommunikáció és az információk terjesztése, ezért az éves programokat külön kiadványban jelenítik meg és így minden háztartásba eljut. Havi rendezvényeikről a Csevegő helyi újságban, a honlapon, (www.mislénykult.hu), a LED falon, illetve a közösségi oldalaink kaphatnak információt az érdeklődők. Ezen kívül off-line kiadványok is segítik a tájékoztatást (plakát, szórólap).

A Ház látogatottsága, meglévő és új igények megjelenése egyre inkább indokoltabbá teszik, hogy elkészüljön egy nagyobb léptékű felújítási-bővítési terv, amelyet széles körű véleményezés után, be lehetne illeszteni a város fejlesztési koncepciójába. Előzetes viták ebben a tárgyban már voltak a használókkal (civil szervezetek), és mindannyian egyet értettek abban, hogy az alábbi helyiségek felújítása elengedhetetlen: színházterem, színpad, illetve hiányoznak az öltözők, próbatermek, klubhelyiségek, valamint a kiállítótér.

Az eszközállomány kielégítőnek mondható, de nagyobb léptékű felújításra vár a nagyterem.

2.3.1. Emberi erőforrások elemzése

A munkaszervezet létszáma évek óta változatlan, az intézményben csak egy közművelődési és egy könyvtárosi végzettségű szakember dolgozik.

Az ügyvezető, közművelődési szakember, valamint egy rendezvényszervező, asszisztens, akinek nincs szakirányú végzettsége, egy pénztáros (részmunkaidős), és egy technikai dolgozó, valamint a könyvtárvezető és egy részmunkaidős könyvtári asszisztens látja el a feladatot.

A munkát segíti ebben az évben is az EFOP pályázat keretén belül, egy közösség szervező munkatárs, 2019. január - június között egy fő, aztán július-december között szintén egy fő.

A településen ellátandó közművelődést érintő feladatok nagysága megköveteli, hogy a most már egy munkaszervezetben dolgozó két szakképzett vezető mellé még legalább egy közművelődési végzettségű munkatárs legyen, aki nyitott olyan tudás megszerzése iránt is, amelyek szükségesek a változó igények kielégítésére is.

Mivel a pályázati források megszerzése kiemelt cél, ezért az ebben való jártasság is elengedhetetlen. A közművelődés, könyvtár feladatok mellett a hagyományok ápolása, illetve a tájház muzeális intézménnyé való minősítése etnográfus feladatok ellátását is igényli, ezért fontos az ügyvezető ez irányú végzettsége.

2.3.2. Stratégiai fejlesztési irányok

A stratégiai fejlesztési irányoknak követnie kell az országos kulturális iránymutatást, illeszkednie kell a város fejlesztési terveihez, illetve a közművelődési minőségbiztosítás alapelveihez igazodva a helyi kulturális feladatellátás követelményeit szükséges meghatározni.

1. Országos kulturális iránymutatás

A magyar közművelődés legnagyobb közhasznú feladatot végző országos intézményhálózatát a *művelődési házak és hasonló intézmények alkotják. A közösségi művelődés a magyar közművelődés megújulásának alapja, a közösségi kezdeményezések társadalmi hálózatba fonódó együttműködése.* Elsődleges cél a közösségek létrejöttének – szerencsés esetben újraélesztésének, megerősödésének – elősegítése, ösztönzése, szakmai-módszertani támogatása, tehát a közösségek fejlesztése.

A gazdasági versenyképesség növelése – a helyi gazdaságélénkítő, önfoglalkoztatást elősegítő sajátosságok kreatív feltárásával, az emberek társadalmi-gazdasági részvételének fokozása.

Az együttműködésekben való gondolkodás és cselekvés képességének és a szűkebb tágabb környezet megértése és alakítása vágyának és képességének fejlesztése.

A szakterületet érintő képzési tematikákban, és a kapcsolódó területeken készülő szakpolitikai programokban a közösségi művelődés alapértékeinek érvényesítése, és a közösségépítési módszerek alkalmazásának elősegítése. Különösen a helyi közösségi művelődés programját, folyamatait elősegítő tevékenységek, mint:

- nyilvános közösségi beszélgetések szervezése
- helyi kalendárium – értéktár megjelentetése
- gyermek- és ifjúsági önkormányzatok, vagy közösségek működtetése
- tanulóörök tartalmi munkájának segítése
- kisközösségi rádió, helyi televízió, a település honlapja
- jó gyakorlatok elterjesztésének, hálózatosodásának a kialakítása.

A **kulturális vidékfejlesztés** programjának fő feladata a területi adottságokból adódó esélyhátrányok mérséklése, a helyi életminőség javítása. Kiemelt céljának tekinti az egységes értékrenden, kulturális hagyományokon és módszereken alapuló magyar közművelődés azonosságainak bemutatását, szereplőinek segítségét, és azt, hogy eszközei, eredményei széles körben elérhetővé váljanak.

Fontos szereplői a fejlesztési céloknak az egyházak, valamint a civil szervezetek, akik sokféle köz- és közhasznú feladatot látnak el:

- biztosítják az állampolgárok közéletbe való bekapcsolódását,
- keretet adnak a különböző érdeklődésű csoportok szerveződéséhez, közösségi programok generálói,
- jelentős szerepük van a nemzeti érzés, a hazaszeretet kialakításában és megtartásában, a magyarság kulturális örökségének értő ápolásában.

A **digitális kultúra rendszerének** és tartalmának létrehozásával új lehetőségek nyíltak meg a közművelődés fejlesztése számára, ami kiszélesíti a korábban rendelkezésre álló lehetőségeket. Ennek keretében meghatározó a nemzeti kultúra kreatív, kulturális szolgáltatóipari átalakítása – azaz a kultúra nemzetgazdasági szerepkörének pozicionálása.

A **hagyományápolás** kulturális örökségünk megőrzésének feltétele, a magyar közművelődés tartalmainak hordozója. A feladatok és a működési gyakorlat sokszínűségének megőrzése mellett szükség van a fokozott állami és önkormányzati szerepvállalásra, az intézmények és szervezetek működtetésében, közhasznú szolgáltatásaik finanszírozásában.

Az **ifjúsági közművelődés és az oktatás összehangolása** az iskolarendszerű és az iskolában megszerzett kompetenciákat tanórán kívül fejlesztő tevékenységeket egyaránt magában foglal. Az oktatási, a közművelődési és az ifjúsági szakemberek együttműködése, hiszen közös cél eredményes megvalósulása érdekében: a fiatalok hozzásegítése olyan kulturális, közösségi és személyiségfejlesztő élményekhez, amelyek hozzájárulnak értékrendjük kialakulásához és személyiségük teljessé válásához.

Többszörre szabadidőben történő, önkéntes részvételen alapuló tevékenységek alkotják az ifjúsági közművelődés gerincét. Hangsúlyozni kell a részvétel kifejezést, hiszen bármilyen ifjúsági közművelődési törekvés csak a fiatalok aktív bevonásával, igényeik, elvárásaik figyelembe vételével válhat sikeressé.

A fiatalok által megfogalmazott igényeket, problémákat kell a középpontba helyezni:

- gondoskodni kell arról, hogy az oktatás harmonikusan fejlessze megismerő, érzelmi képességeiket, elősegítve, hogy kreatív és felelős egyénként gondolkozzanak és cselekedjenek,
- magas színvonalú kultúrát közvetítő fogalmozások, szakkörök, tanfolyamok, művészeti és hagyományőrző táborok szervezése különböző területeken: néphagyomány ápolása: népművészet, népzene, néptánc, készségfejlesztő foglalkozások, kézművesség, történelmi témájú ismeretterjesztő előadások, igényes filmművészeti alkotások vetítése, drámapedagógia, tematikus színházlátogatás, kulturális utazások (osztálykirándulások) szervezése,
- alapvető fontosságú hangsúlyozni, hogy a gyermekek és fiatalok a kulturális hagyományok hordozói legyenek, amelyek összekötik őket az elmúlt nemzedékekkel.

A köznevelés és közművelődés kölcsönösen egymásra épülő fejlesztésével mind az iskolarendszeren belüli, mind pedig az azon kívüli oktatás, tanulás és művelődés színvonala javul. Olyan tudás- és szakemberháttér alakul ki, amely alkalmas a fiatalok kulturális önszerveződéseinek és tevékenységeinek orientálására, személyiségfejlődésük kiteljesedésére anélkül, hogy kreativitásukat korlátozná.

2. A város fejlesztési tervének iránymutatásai

A négy tematikus cél egyike a *gazdasági fejlesztés*, amelybe a kulturális tevékenységek nagyon fontos szerepet töltenek be. **Az elsősorban gazdaság fejlesztésre koncentráló társadalmi környezetben a tapasztalatok alapján kultúra, közművelődés nélkül nincs igazi fejlődés.**

A kultúra készíti elő a szellemi bázist a gazdasági fejlődéshez, és maga is hozzájárul a növekedéshez, a foglalkoztatás javításához. Biztosítja a kulcs-kompetenciák elsajátítását, a közösségalkításra képes, együttműködő személyiségek számára lehetővé teszi a változó társadalmi környezethez történő sikeres alkalmazkodást. A kultúra az összetartozás élményén keresztül a közösségi együttműködések nélkülözhetetlen feltétele.

A második célkitűzés a *lakófunkció biztosítása*, új lakóterületek kialakítása, amelybe a közösségi élet színtereit is be lehet tervezni, hogy egy-egy lakóközösség együttlétére, találkozására és szabadidő szervezésére, az általuk igényelt és helyben megvalósítható közösségépítési folyamatok biztosítása céljából legyen egy közösségi tér.

A város fejlesztési tervében az *önkormányzat működésének fejlesztése* is szerepel, ehhez a kulturális feladatellátó a sajátos eszközeivel tudja segíteni a kommunikációs csatornák működtetését, a szolgáltatások kiegészítését, a közösségi tervezési folyamatok megszervezését.

A *közösségépítés és szolgáltatásfejlesztés* célkitűzés három fontos feladatát fogalmazza meg: közösségi identitás erősítése, amely a Nkft. és a civil közösségek által szervezett programokon keresztül megvalósíthatóak. A szolgáltatások elérhetőségének javítása a digitális kompetenciák fejlesztésével, eszközeinek biztosításával valósul meg, a közösségi célú épületek infrastruktúrájának fejlesztése folyamatos tervezést igényel. A művelődési ház nagyterme felújításra vár, ehhez a források felkutatása elengedhetetlen. A nagyterem fölötti tetőtér beépítés további közösségi tereket biztosítanak a lakosságnak, csoportoknak, ezzel a szolgáltatások minősége, mennyisége is nő.

A város Öregfalu településrészén lévő **Tájház** felújítása, a hagyományok őrzésére és értéktár létrehozására lenne alkalmas, amely idegenforgalmi vonzerővel is rendelkezne.

Hagyomány és közösség egymástól elválaszthatatlan, régen a közösségek teremtettek hagyományt, ma a hagyomány teremt közösségeket.

Itt lehet megemlíteni, hogy a lokális kultúra a kulturális településfejlesztés egyik kitörési pontja. A helyi kézműves (mezőgazdasági) termékek speciálisan helyi jellegű csomagolása, a vendéglátó, vendégfogadó helyek helyi jellegzetességű arculatának kialakítása, a hagyományos helyi konyha- és ételkultúra, annak elkészítése, tálalása igényes kézműves tárgyakkal, a vendéglátók hagyományos, de ma is hordható viseletének elkészítése a hagyományok megelevenítésével, a kulturális vonzerő növekedésével helyi foglalkoztatást, népességmegtartást jelent.

Ennek egyik előfeltétele a helyi hagyományok helyi szintű összegyűjtése, közkinccsé tétele és hasznosítása, igényes, szakmailag minőséget jelentő hiteles kultúraközvetítés, amely a folklór és tárgyi kultúra vonatkozásában egyaránt fontos.

Ezen a területen még rengeteg a tennivaló. Néhány, a teljesség igénye nélkül: a borutakhoz hasonlóan tematikus hagyomány-utak, ifjúsági vándortáborok útvonalainak kialakítása, helyi minőségbiztosítási védjegyek rendszerének kialakítása, stb. megvalósítható lenne.

Javasolt egy Helyi Értéktár Bizottság létrehozása, működtetése, amelyek a helyi értékek feltárására, őrzésére, továbbadására lenne hivatott. (Szervezeti Működési Szabályzat minta, lsd. a Függelékben)

3. A helyi kulturális feladatellátás fejlesztési irányai

A kulturális terület legfontosabb célkitűzése a kulturális alapellátás kiterjesztése a település népessége egészére, ehhez jogszabályi alapot nyújt az 197. évi CXL. tv. módosítása, illetve a végrehajtási rendelet fogalmazza meg a közművelődési alapszolgáltatások, valamint a közművelődési intézmények követelményeit.

Ennek alapján a fenntartó önkormányzatnak 2020. január 1-jéig át kell gondolni, hogy mely alapszolgáltatások ellátását vállalja, ehhez milyen típusú intézményt tart fenn, meg kell határozni az intézmény közigazgatási hatókörét, vezetőjének végzettségét, valamint azt, hogy elnevezésében meg kell jelennie az intézmény típusának.

A helyi közművelődési tevékenységek fejlesztése érdekében az intézmény részt vehet a **közművelődés minőségbiztosítás** folyamatában.

Azért ajánlott a minőségfejlesztés bevezetése, használata, mert túlmutat a konkrét szakmai tartalmakon. Azt tekinti kiindulópontnak, hogy az azonosított és végzett tevékenységi formákkal kapcsolatban meghatározott minimális követelmények teljesítése, a PDCA ciklus alkalmazása, a minőségorientációt jelző partnerközpontúsághoz, tanuláshoz, folyamatos fejlesztéshez kapcsolódó tevékenységek végzésében elért jó eredmény, valamint a szervezeti adottságok körén belül a vezetésben, a stratégiai tervezésben, az emberi erőforrások menedzselésében elért jó eredmény szinte egyenes következménye a jó minőség a tartalmakban, a szervezetben, a szolgáltatásokban.

Az intézmény eséllyel indulhat a minőségbiztosítás felé, amelynek dinamikus önértékelési rendszere teljes körű, gyakorlatias, vezetést és szervezeti működést támogató olyan keretrendszer, melynek időszakonkénti használatával mintegy gyorsfénykép készülhet arról, hogy hol tart a szervezet a maga által megfogalmazott jövőkép és küldetés megvalósításában. A diagnózis alapján láthatóvá válnak az erősségek és a gyengeségek, kijelölhetők a stratégia megvalósítását segítő fejlesztési területek.

Alkalmas arra is, hogy használatával kialakuljon a szervezeten belül, de a szakmában is egy közös szervezeti gondolkodás és nyelvezet. Alkalmas mérő eszköz arra is, hogy a szervezet össze tudja hasonlítani elért teljesítményét más szervezetekkel.

A minőségrendszer jelképes csúcsát az a pályázati rendszer jelenti, amelyben a közművelődés minőségfejlesztésének alkalmazásával kiemelkedő teljesítményt nyújtó közművelődési intézmények Minősített Közművelődési Intézmény Cím és Közművelődési Minőség Díj elismerésben részesülhetnek.

2.4. Javaslat az intézmény- és szervezetfejlesztés tartalmára és ütemezésére

A fent hivatkozott jogszabályoknak megfelelően az első lépés az **Alapító okirat** módosítása. Ehhez előzetesen meg kell határozni, milyen típusú intézményt tart fenn az önkormányzat:

- városi rangú településeknek legalább művelődési ház típusú intézményt kell biztosítani, amelyben három közművelődési alapszolgáltatást lát el
- a jelenlegi intézmény azonban a „művelődési központ” típusú elnevezésnek felel meg, kivéve a szakmai munkatársak létszámát tekintve

78/A.§ (1) A művelődési központ a helyi közösségi művelődést szervező, legalább öt közművelődési alapszolgáltatást biztosító közművelődési intézmény. Tevékenysége településrésze, kerületre, egy településre, több egymással határos településre vagy egy járásra terjed ki,

(2) A művelődési központ vezetője szakirányú felsőfokú végzettséggel rendelkezik. (Kult.tv.)

(3) A művelődési központ elnevezésében szerepelnie kell a „művelődési központ” kifejezésnek.

14.§ (2) A művelődési központban a feladatellátó a közművelődési alapszolgáltatások zavartalan biztosítása érdekében szükséges létszámban közművelődési szakmai munkakörben szakembereket foglalkoztat úgy, hogy az intézmény vezetője mellett legalább egy felsőfokú közművelődési szakképzettséggel rendelkező szakembert teljes munkaidőben foglalkoztat. (Vhr.)

- a művelődési központ típusú intézmény a fejlődő városi rangot emelheti, a feladatellátás kiterjeszthető a szomszédos településekre, nem változik a nyitva tartás, az eszközbiztosítás, a létesítményi követelmények, mivel ezeknek a feltételeknek már most megfelel az intézmény
- maradhat a könyvtár és a művelődési ház egysége, mint integrált intézmény, illetve az Nkft. jogi forma is
- 2021-ig szükséges még egy felsőfokú szakirányú végzettséggel rendelkező szakember alkalmazása
- az alapító okiratban ezek alapján a társaság fő tevékenységi körét a **9499'08 TEÁOR** számmal, a M.n.s. egyéb közösségi, tevékenységek közé kell sorolni, valamint az elnevezését a jogszabálynak megfelelően módosítani: **„Kozármislenyi Művelődési Központ és Könyvtár Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság”**
- a tevékenységi körök átgondolása és az ellátandó feladatok meghatározása szükséges

A következő feladat a kötelező önkormányzati és intézményi dokumentumok átírása, elsősorban a **Közművelődési Rendelet** módosítása.

Az önkormányzatnak a 6/2010. (II. 26.) Ör. rendelet módosításánál figyelembe kell venni a következőket:

- az önkormányzati kötelező közművelődési feladatok megvalósításában résztvevő szervezetek felsorolását;
- a közművelődési feladatellátás formáját, típusát;
- az ellátandó közművelődési alapszolgáltatások felsorolását, figyelemmel a választott feladat ellátási formájára;
- a feladatellátás módját, szervezeti keretét;
- a közművelődési megállapodás megkötésének elvei és kiterjedésének meghatározását;
- a feladatellátáshoz szükséges pénzügyi támogatás biztosításának módját és lehetséges szerkezetét;
- a rendeletalkotással kapcsolatos előzetes egyeztetési kötelezettség teljesülését.

A következő teendő a **Közművelődési, vagy Közszolgálati Megállapodás** módosítása, kiegészítve a közművelődési alapszolgáltatások felsorolásával.

A közművelődési megállapodásnak tartalmaznia kell:

- a) a biztosítandó közművelődési alapszolgáltatások körét és azok díját,
- b) a közművelődési alapszolgáltatások biztosításával kapcsolatban a helyi lakossággal és annak önszerveződő közösségeivel történő kapcsolattartás elveit, főbb szempontjait,
- c) a közművelődési alapszolgáltatásokban érintettek körét,
- d) a helyi lakosság és annak önszerveződő közösségei által ingyenesen vagy térítési díjért igénybe vehető közművelődési alapszolgáltatásokat,
- e) a közművelődési alapszolgáltatás igénybevételi lehetőségeinek minimális időtartamát és rendszerességét, a közösségi szintér vagy közművelődési intézmény közművelődési célú minimális nyitva tartását,
- f) a megállapodás személyi, tárgyi és pénzügyi feltételeit, valamint
- g) közművelődési alapszolgáltatások biztosításában közreműködőktől megkívánt szakképzettséget.

A közművelődési megállapodást a települési önkormányzat honlapján vagy a helyben szokásos módon, valamint a közművelődési megállapodás alapján működtetett közösségi szintérben vagy közművelődési intézményben kell közzétenni.

A közművelődési megállapodás alapján közművelődési intézményt vagy közösségi színteret működtető jogi vagy természetes személy köteles teljesíteni a közművelődési intézményt vagy közösségi színteret fenntartó önkormányzatok számára a 78/I. § (4) bekezdésében meghatározott kötelezettségeket.

A települési önkormányzat a közművelődési rendeletében rögzített feladatai vagy egyéb feladatok ellátására pénzügyi támogatásban részesítheti a közművelődési célú tevékenységet folytatókat. E támogatás nem veszélyeztetheti a közművelődési rendeletben rögzített feladatok megvalósítását.

A változásokat az intézmény **Szervezeti Működési Szabályzatában** is fel kell tüntetni, a függelék tartalmazza.

Forrásjegyzék

Kozármisleny Város Településképi Arculati Kézikönyv 2018.

SZEBÉNYI ANITA – DR. NAGYVÁRADI LÁSZLÓ

Új város a pécsi agglomerációban – a kozármislenyi példa

Kozármisleny Város Önkormányzata 1/2014. (I. 10.) Önkormányzati rendelete a **Szervezeti Működési Szabályzatáról**

Kozármisleny Város Integrált Települési Stratégiája 2016-2022

Kozármisleny Város Önkormányzata a 6/2010. (II.26.) számú rendelete az **önkormányzat közművelődési feladatairól**

Kozármisleny Város Önkormányzata közművelődési feladatellátásának általános szakmai értékelése és jövőképe 2015. – készítette: Kölcsey-Gyurkóné Baka Sára

A pécsi Európa Kulturális Fővárosa 2010 programhoz kapcsolódó regionális fejlesztések megvalósítása című, DDOP-2008.-4.1.1. D kódszámú pályázati felhíváshoz készült Kozármisleny Város **Kulturális Stratégiája** – készítette: Kölcsey-Gyurkóné Baka Sára

ELLENŐRZÉSI JELENTÉS - A Kozármislenyi Könyvtár és Közművelődési Nonprofit Kft.

közfeladat ellátásának vizsgálatáról 2018. május

Magyar Kulturális Stratégia 2006-2020